

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 570, 629, 631,
663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 IR 749 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
NR. XIII-1460 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP- 2486**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. spalio 3 d. sprendimo Nr. SV-S-909 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 5 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2486 (toliau – Projektas) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1460 buvo iš esmės peržiūrėtos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatos, reguliuojančios skolininko turtinių interesų apsaugą, ir Civilinio proceso kodekso 736 straipsnyje buvo nustatyti ekonominiais skaičiavimais pagrįsti išskaitų iš skolininko darbo užmokesčio ir kitų jam prilygintų išmokų bei davinių dydžiai, užtikrinantys, kad, nepriklausomai nuo to, kiek skolų išieškoma ir koks jų dydis, taip pat to, ar skolininkas uždirba tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalią mėnesinę algą (toliau – MMA), skolininkui liktų suma, ne mažesnė nei minimalus vartojimo poreikių dydis, kuris šiuo metu sudaro 245 eurus. Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad, sprendžiant dėl skolininko interesų apsaugos, turėtų būti atsižvelgiama ne į minimalių vartojimo poreikių dydį, bet skurdo rizikos ribą, kuri, 2017 m. duomenimis, siekia 307 eurus, ir siūloma Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą 20 procentų išskaitą keisti 10 procentų išskaita. Įvertinus tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. 1025 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“, nuo 2019 m. sausio 1 d. MMA sudarys 555 eurus, priėmus Projektu siūlomą teisinį reguliavimą, MMA uždirbančiam asmeniui, priklausomai nuo to, ar jis kaups pensiją antrosios pakopos pensijų fonduose ir kokia apimtimi, išskaičius 10 procentų liktų 341,21–356,19 euro – suma, daug didesnė ne tik už minimalių vartojimo poreikių dydį, bet ir už Projekto aiškinamajame rašte minimą skurdo rizikos ribą. Atsižvelgiant į tai, kad vykdymo procesas yra baigiamoji teisingumo vykdymo stadija, kurios tikslas – realiai įvykdyti teismo sprendimą ir atkurti pažeistas išieškotojo teises, Projektu siūlomos nuostatos, labai bloginančios išieškotojų padėtį, nėra pateisinamos nei socialiniu ekonominiu, nei teisiniu aspektais.

2. Projektu siūloma Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyti 20 procentų dydžio išskaitą, tačiau neatsižvelgta į tai, kad ši išskaita bus taikoma tada, kai išieškoma pagal kelis vykdomuosius dokumentus ir išieškota suma dalijama skirtingiems išieškotojams: iš MMA uždirbančio skolininko būtų išskaitoma 75,82–79,15 euro ir tuo atveju, jeigu iš skolininko išieškoma, pavyzdžiui, pagal penkis vykdomuosius dokumentus (Antstolių informacinės sistemos duomenimis, 2018 m. spalio 1 d. 58 643 skolininkų atžvilgiu buvo vykdomos daugiau kaip penkios vykdomosios bylos), kiekvienai vykdomajai bylai tektų vidutiniškai tik 15,17–15,83 euro, iš kurių dar būtų išskaitomos vykdymo išlaidos (procesinių dokumentų parengimo, banko ir pašto paslaugų). Taigi, nors iš skolininko išskaitoma suma ir sumažėtų, tačiau bendra mokėtina suma dėl užsitęsusio išieškojimo proceso ir su juo susijusių vykdymo išlaidų labai padidėtų, o tais atvejais, jeigu išieškomos ir palūkanos, skolos suma gali apskritai nemažėti, nes išieškotomis sumomis būtų padengiamos tik vykdymo išlaidos ir palūkanos.

3. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-1460 Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nustatyti išskaitų dydžiai buvo sumažinti beveik du kartus, o to paties straipsnio 2 dalyje nustatyta išskaita, taikoma išskaitant iš darbo užmokesčio dalies, viršijančios MMA, taip pat buvo sumažinta beveik trečdaliu. Atsižvelgiant į tai, kad šios nuostatos dar neįsigaliojo ir nėra žinoma, kokį poveikį jos turės išieškojimo procesui, dar mažesnių išskaitų nustatymas gali turėti didelį neigiamą poveikį surenkant įplaukas į valstybės biudžetą, nes, Antstolių informacinės sistemos duomenimis, išieškojimai į valstybės biudžetą sudaro daugiau kaip 60 procentų visų išieškojimų, o vien 2017 m. antstoliams buvo pateikti vykdyti 118 636 vykdomieji dokumentai, pagal kuriuos bendra išieškotina suma sudarė daugiau kaip 36 milijonus eurų.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Strateginio valdymo departamento
Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji specialistė

M. Prunys
Monika Kutkauskienė
2018-10-30

Teisinių institucijų

Departamento direktorė
Jolita Sinkevičiūtė
Jolita Sinkevičiūtė
2018-10-30

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
2018 11 08